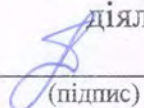

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України
Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука

Факультет декоративно-прикладного мистецтва
Кафедра художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
діяльності

Петрова І. В.
(підпис)

« 28 » серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК.11 КОЛЬОРОЗНАВСТВО

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 02 «Культура і мистецтво»

освітня програма: Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)

спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

тип дисципліни: обов'язкова

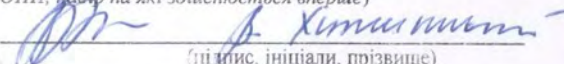
мова викладання: українська

ПОГОДЖЕНО

Керівник групи забезпечення освітньо-професійної програми (для акредитованих ОПП та акредитованих спеціальностей)

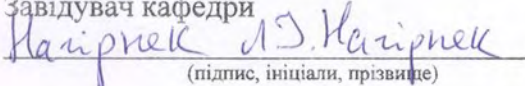
АБО

Керівник проектної групи (для ліцензованих ОПП та ОПП, вибір на які здійснюється вперше)

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури і металу

26.08.2025 № 1
Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Робоча програма навчальної дисципліни «Кольорознавство» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».
КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 14 с.

Розробник: Войтович Ю.О., старший викладач кафедри художньої кераміки, дерева, скульптури і металу.

Робочу програму перевірено

Декан факультету

(підпис)

Дяченко А. В.

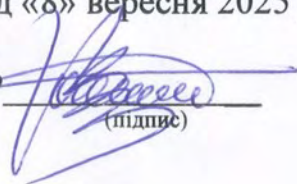
(ініціали, прізвище)

« 28 » серпня 2025 року

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні науково-методичної комісії факультету ДПМ

Протокол від «8» вересня 2025 року № 1

Голова НМР

(підпис)

Костюкова В. М.

(ініціали, прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»	Нормативна
Електронна адреса	Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» Освітня програма: «Пластичні мистецтва (художня кераміка, художній метал, художнє дерево і декоративна скульптура)»	Рік підготовки
Модулів – 2		1-й
Змістових модулів – 2		Семестр
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		1-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції (години)
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	рівень вищої освіти Перший (Бакалаврський)	0 год.
		Практичні, семінарські
		45 год.
		Лабораторні
		0 - год.
		Самостійна робота
		45 год.
		Індивідуальні завдання:
		0-год.
Вид контролю:		
Диф. залік		

2. Мета та заплановані результати навчання

2.1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка художників пластичних мистецтв, які знайомі з класичними та сучасними підходами до формування кольорової палітри в мистецтві. Навчальна дисципліна «Кольорознавство» розглядає основи кольору, його характеристики та вплив на сприйняття в художній практиці. Здобувачі освіти вивчать функціональні та психофізіологічні аспекти кольору, а також закони гармонії та колориту, що допоможе розвинути естетичний смак і зрозуміти теоретичні й практичні аспекти використання кольору в своїх роботах.

Завдання курсу – формувати чітке уявлення про фізичну природу кольору, основні характеристики, теплі та холодні відтінки, контрастні та нюансові сполучення, а також забезпечити гармонійне поєднання кольорів у декоративних творах і проєктах.

2.2. Заплановані результати вивчення модулів навчальної дисципліни

Внаслідок вивчення модуля навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

ПРН 1. Застосовувати комплексний художній підхід для створення цілісного образу.

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 5. Аналізувати та обробляти інформацію з різних джерел.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 8. Аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення композиційних рішень; аналізувати принципи морфології об'єктів живої природи, культурно-мистецької спадщини і застосовувати результати аналізу при формуванні концепції твору та побудові художнього образу.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів **загальних компетентностей**:

ЗК 5. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

- ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
 ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК 9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових (спеціальних) компетентностей:

- СК 1. Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища.
 СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.
 СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.
 СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.
 СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

3. Перелік попередніх та супутніх і наступних навчальних дисциплін

№ з/п	Навчальні дисципліни, вивчені раніше
1.	Живопис
2.	Історія зарубіжного мистецтва
3.	Основи композиції
4.	Орнамент і стиль

4. Очікувані результати навчання

Внаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі **результати навчання:**

Знати:

- основоположні поняття науки про колір;
- принципи і властивості кольору, що базуються на законах колірного контрасту, колірної гармонії, сприйняття та впливу кольору на людину;
- функції кольору в дизайні та декоративно-прикладному мистецтві.

Вміти:

- Самостійно опрацювати професійну літературу
- Використовувати оптичні та фізичні якості кольору в своїх творчих роботах
- Грамотно користуватися властивостями впливу кольору на емоційний стан людини
- Створювати асоціативно-емоційне наповнення у власних художніх творах

3. Структура навчальної дисципліни

5.1 Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	ла б.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1. Властивості кольору						
Тема 1.1. Колір та світло.	9	-	4	-	-	5
Тема 1.2. Фізичні властивості кольору	9	-	6	-	-	3
Тема.1.3.Види змішування кольорів	12	-	6	-	-	6
Тема 1.4. Фізіологічні основи кольору	5		2			3
Тема 1.5 Контрастність та нюансність кольорів	7		2			5
Разом за модулем 1	42	-	20	-	-	22
Модуль 2. Психологічний вплив кольору на людину. Кольорова гармонія						
Тема 2.1. Кольорові асоціації	8	-	4	-	-	4
Тема 2.2. Символіка кольору	7	-	4	-	-	3
Тема 2.3. Гармонія кольорового поєднання	8	-	4	-	-	4
Тема 2.4. Психологічний вплив кольору на людину	8	-	3	-	-	5
Тема 2.5. Колір та форма	7	-	4	-	-	3
Тема 2.6. Гармонійні кольористичні рішення в декоративному мистецтві	10	-	6	-	-	4
Разом за змістовим модулем 2	48	-	25	-	-	23
Усього годин	90	-	45	-	-	45
Вид контролю: Диф. залік						

Загальний обсяг 90 год.¹, в тому числі:

Лекції – 0 год.

Практичні – 45 год.

Семінари – 0 год.

Самостійна робота - 45 год.

¹ Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно з навчальним планом.

3.2. Теми лекцій

Теми лекційних занять – не передбачено програмою дисципліни

5.2. Теми семінарських занять

Теми семінарських занять - не передбачено програмою дисципліни

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть Год.
Модуль 1. Властивості кольору		
1	Колір та світло. Аналіз зміни кольору при різних видах освітлення (Практична робота – виконати простий натюрморт у природньому світлі (опівдні, у сутінках), штучному (холодному, теплому, кольоровому)	4
2	Фізичні властивості кольору. Ахроматичні, хроматичні кольори. Властивості кольору (виконати стрічкову модель кольору (градієнт) – ахроматичних, одного на вибір хроматичного (зміна насиченості кольору в межах одного кольорового тону, порівняння по світлоті спектральних кольорів)	6
3	Види змішування кольорів. Механічне (субтрактивне) та оптичне (аддитивне). Виконання таблиці змішування кольорів в техніці лесування. Виконання простої композиції в техніці пуантилізму. «Основна тріада» кольорів – виконати спектральне коло на 24 кольори за Іттенем	6
4	Фізіологічні основи кольору. Поверхневі та просторові якості кольору. Виконання композиції з урахуванням повітряної перспективи кольору – ахроматична та хроматична композиції.	2
5	Контрастність та нюансність кольорів. Контраст по світлоті Виконання ахроматичної композиції в п'ятьох варіаціях (світла гама, середня, темна, рівно-контрастна, одноконтрастна). Одночасний світловий контраст хроматичних кольорів (виконання таблиці порівняння кольору при зміні сусіднього тону – світлого, темного) Кольоровий контраст. Виконання композиції в тепло-холодній гаммі (теплий об'єкт на холодному тлі, холодний об'єкт на теплому тлі).	2
Модуль 2. Психологічний вплив кольору на людину. Кольорова гармонія		
6	Кольорові асоціації. Явище кольорової синестезії. Виконання серії асоціативних композицій на тему «Пори року»	4

7	Символіка кольору. Виконання серії робіт «Музика», «Онтологічні поняття у протиставлені»	4
8	Гармонія кольорового поєднання. Виконання робіт за схемами гармонійного поєднання кольорів (Монохромних, споріднених, трьох колірних)	4
9	Психологічний вплив кольору на людину. Експерименти впливу кольору на сприйняття об'єкту.	3
10	Колір та форма. Оптична ілюзія кольору.	4
11	Гармонійні колористичні рішення в декоративному мистецтві. Виконання аналізу твору декоративного мистецтва (на вибір) за кольоровим рішенням	6
Усього годин за семестр		45

5.4. Самостійна робота²

№ з/п	Найменування робіт (теми)	К-сть Год.	Вид контролю
Модуль 1. Властивості кольору			
1	Колір та світло. Аналіз зміни кольору при різних видах освітлення (виконати простий натюрморт у природньому світлі (опівдні, у сутінках), штучному (холодному, теплому, кольоровому)	5	Демонстрація виконаного матеріалу
2	Фізичні властивості кольору. Ахроматичні, хроматичні кольори. Властивості кольору (виконати стрічкову модель кольору (градієнт) - ахроматичних, одного на вибір хроматичного (зміна насиченості кольору в межах одного кольорового тону, порівняння по світлоті спектральних кольорів)	3	Демонстрація виконаного матеріалу
3	Види змішування кольорів. Механічне (субтрактивне) та оптичне (аддитивне). Виконання таблиці змішування кольорів в техніці лесування. Виконання простої композиції в техніці пуантилізму. «Основна тріада» кольорів - виконати спектральне коло на 24 кольори за Іттенном,	6	Демонстрація виконаного матеріалу
4	Фізіологічні основи кольору. Поверхневі та	3	Демонстрація

² Самостійна робота включає години: підготовки до аудиторних занять (лекцій, практичних); опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях; розрахункових (розрахунково-графічних) робіт; індивідуального науково-дослідного завдання; підготовки до контрольних заходів, їх складання студентами заочної форми навчання.

	просторові якості кольору. Виконання композиції з урахуванням повітряної перспективи кольору – ахроматична та хроматична композиції.		виконаного матеріалу
5	Контрастність та нюансність кольорів. Контраст по світлоті Виконання ахроматичної композиції в п'ятьох варіаціях (світла гама, середня, темна, рівно-контрастна, одноконтрастна). Одночасний світловий контраст хроматичних кольорів (виконання таблиці порівняння кольору при зміні сусіднього тону – світлого, темного) Кольоровий контраст. Виконання композиції в тепло-холодній гаммі (теплий об'єкт на холодному тлі, холодний об'єкт на теплому тлі).	5	Демонстрація виконаного матеріалу
Модуль 2. Психологічний вплив кольору на людину. Кольорова гармонія			
6	Кольорові асоціації. Явище кольорової синестезії. Виконання серії асоціативних композицій на тему «Пори року»	4	Демонстрація виконаного матеріалу
7	Символіка кольору. Виконання серії робіт «Музика», «Онтологічні поняття у протиставленні»	3	Демонстрація виконаного матеріалу
8	Гармонія кольорового поєднання. Виконання робіт за схемами гармонійного поєднання кольорів (Монохромних, споріднених, трьох колірних)	4	Демонстрація виконаного матеріалу
9	Психологічний вплив кольору на людину. Експерименти впливу кольору на сприйняття об'єкту.	5	Демонстрація виконаного матеріалу
10	Колір та форма. Оптична ілюзія кольору.	3	Демонстрація виконаного матеріалу
11	Гармонійні колористичні рішення в декоративному мистецтві. Виконання аналізу твору декоративного мистецтва (на вибір) за кольоровим рішенням	5	Демонстрація виконаного матеріалу
Усього годин за семестр		45	

5.5. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання –

Для студентів заочної форми навчання –

План виконання індивідуального завдання

Номер теми, завдання (розділу)	Вид, назва та зміст розділу	Обсяг, год.	Строк виконання, тиждень
--------------------------------	-----------------------------	-------------	--------------------------

1	2	3	4
---	---	---	---

6. Методи діагностики знань

Під час викладання курсу використовуються наступні методи навчання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, пояснення, розповідь, бесіда.
- Наочні: ілюстрація, демонстрація, презентація.

За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, репродуктивно-варіативні, пошукові, творчі, проблемно-пошукові, інтегративні.

За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з ілюстративним матеріалом.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).
- Добір додаткового теоретичного та ілюстративного матеріалу.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи діагностики:

методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

7.Форми поточного та підсумкового контролю

Форми контролю	Максимальна кількість балів
	Денна форма навчання
Перевірка виконання практичних завдань (проектів)	11 x 5 балів =55 балів
Перевірка виконання самостійної роботи	11 x 4 бали =44 балів
Всього	100
Представлення результатів науково-дослідних робіт на студентських конкурсах, конференціях, олімпіадах тощо	бонусні бали (до 7 балів)

Форма проведення модульного контролю – демонстрація результатів виконаної практичної роботи.

Форма проведення семестрового контролю – презентація здобувачем оформленого альбому-каталогу виконаних робіт.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм оцінювання заліку є наступне:

- оцінку «зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який виявив знання навчального матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої діяльності за фахом; уміння виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою. Допускається наявність помилок під час відповідей або виконання навчальних завдань за умови їх усунення здобувачем;
- оцінку «не зараховано» отримує здобувач вищої освіти, який під час відповідей або виконання практичних завдань, передбачених навчальною програмою, допускає принципові помилки, що унеможлиблює його подальше навчання та майбутню діяльність за фахом без повторного доопрацювання та перескладання навчальної дисципліни.

8.1 Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів за 100-бальною шкалою (1-й семестр)	
Поточний контроль (ПК)	
Форми поточного контролю змістових модулів	Максимальні бали за виконані завдання
Модуль 1	
Тема 1.1. Колір та світло.	9
Тема 1.2. Фізичні властивості кольору	9
Тема.1.3.Види змішування кольорів	9
Тема 1.4. Фізіологічні основи кольору	9
Тема 1.5 Контрастність та нюансність кольорів	9
Модуль 2	
Тема 2.1. Кольорові асоціації	9
Тема 2.2. Символіка кольору	9
Тема 2.3. Гармонія кольорового поєднання	9
Тема 2.4. Психологічний вплив кольору на людину	9
Тема 2.5. Колір та форма	9
Тема 2.6. Гармонійні кольористичні рішення в декоративному мистецтві	10
Разом за дисципліну	100

8.2 Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Робоча програма навчальної дисципліни «Кольорознавство» для здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація». КДАДПМД ім. М. Бойчука. 2025. 15 с.

1. Слайди, презентації
2. Проектор.
3. Демонстраційний дидактичний матеріал
4. Ілюстративний матеріал, альбоми, каталоги, відео про роботу професійних художників.

10. Рекомендована література

Основна

1. Альберс Дж. Взаємодія кольорів. Класичний підручник для абстракціоністів-початківців. К.: ArtHuss, 2024. 208 с.
2. Антонович С.А., Захарчук-Чугай Р.В., Станкевич М.С. Декоративно-прикладне мистецтво. Львів: Світ, 1992.
3. Беті П. Анатомія кольору. К.: ArtHuss, 2023. 366 с.
4. Едвардс Б. Колір: курс оволодіння мистецтвом змішування кольорів. Л.-А.: TarcherPerigee, 2004. 224 с. (англ.)
5. Гете Й. Йоганн Вольфганг фон. Вчення про колір. К.: 2021. 242 с.
6. Кириченко М.А. Основи образотворчої грамоти. К.: Вища школа, 2002.
7. Колір у предметному середовищі: навч. посіб. / за ред. С. П. Мигалю. К.: КДДПМД ім. М.Бойчука, 2002. 104 с.
8. Іттен Й. Мистецтво кольору: Суб'єктивний досвід і об'єктивне пізнання як шлях до мистецтва. К.: ArtHuss, 2022. 96 с.

9. Печенюк Т. Кольорознавство. К.: Грані-Т, 2009. 198 с.
10. Печенюк Т. Художня культура. Живопис. Основи кольорознавства. Львів: Артклас, 2009. 88 с.
11. Печенюк Т. Кольорознавство : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Львів. нац. акад. мистецтв. К. : Грані-Т, 2009. 191 с.
12. Печенюк Т. Художня культура. Живопис. Основи кольорознавства. Львів: «Артклас», 2009, 88 с.
13. Печенюк Т. Теоретичні аспекти феномену кольору у мистецтві. *Ідеї, смисли, інтерпретації образотворчого мистецтва: українська теоретична думка ХХ століття. Антологія / Упорядник Р. Яців. – Частина 2.* Львів: ЛНАМ; Інститут народознавства НАН України, 2012. С. 432-442.
14. Прокопович Т. А., Каленюк О. М., Вахрамєєва Г. І. Основи кольорознавства та декоративно-прикладного мистецтва: навч. посіб. Луцьк: Поліграфічний центр «Друк Формат», ФПО Покора І.О., 2019. 91 с.
15. Пікард Ч., Кнопф Д., Гувейз, Фоукс Н. Колір і світло (Від майстрів мистецтва). К.: ArtHuss, 2024. 384 с.
16. Прищенко С.В. Кольорознавство: навч. посібник / за ред. проф. Є. А. Антоновича. К.: Альтерпрес, 2010. 354 с.

Допоміжна

1. Біррен Ф. Принципи кольору. Пенсильванія: Schiffer Publishing, 1997. 96 с. (англ.)
2. Колір у китайському живописі. К.: Друкарський двір Олега Федорова, 2022. 114 с.
3. Павельчук І. На перехресті модерну. Інспірації японізму у практиці українських колористів 1900-1930-х років. К.: Києво-Могилянська академія, 2021. 224 с.
4. Павельчук І. Постімпресіонізм в українському живописі ХХ століття. К.: Києво-Могилянська академія, 2019. 576 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>. – Назва з екрану
2. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nplu.kiev.ua>. – Назва з екрану.

12. Узгодження робочої програми навчальної дисципліни

Л И С Т

узгодження робочої навчальної програми з дисципліни «Кольорознавство»,

складеної відповідно до освітньо-професійної програми «Пластичні мистецтва (Художня кераміка, Художній метал, Художнє дерево та декоративна скульптура)» першого (бакалаврського) рівня освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», розробленої Войтовичем Юрієм Олександровичем

	Прізвище, ім'я, по батькові завідувача	Підпис	Дата та № протоколу засідання кафедри
Кафедра, за якою закріплена дисципліна— художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Нагірняк Леонід Іванович	<i>Нагірняк</i>	Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
Випускова кафедра — художньої кераміки, дерева, скульптури і металу	Нагірняк Леонід Іванович	<i>Нагірняк</i>	

13. Зміни та доповнення до робочої програми навчальної дисципліни

№ з/п	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата та номер протоколу засідання кафедри	Примітки